

Milieujaarverslag Bergeijk 2020

Datum: 30 maart 2021

Inhoud

Inleiding	3
1. Overzicht van doelstelling Milieuvisie.....	4
2. Bergeijk: Gezond, veilig en schoon.....	6
2.1 Bodem.....	6
2.2 Kringlooplandbouw	7
2.3 Lucht	7
2.4 Geur	8
2.5 Geluid.....	8
2.6 Radioactieve straling.....	9
2.7 Externe veiligheid (EV)	9
2.8 Grondstoffen	9
2.9 Klimaat	15
<i>Landelijk</i>	15
<i>Regionaal</i>	16
<i>Lokaal</i>	17
2.10 Water en riool.....	26
3. Conclusie.....	27

Inleiding

Op 21 november 2019 is de milieuvisie 2020-2029 vastgesteld. Het onderliggende milieujaarverslag geeft een overzicht van de activiteiten en resultaten in 2020 op basis van de thema's uit de milieuvisie 2020-2029.

De Milieuvisie geeft aan hoe de gemeente Bergeijk zich wil inzetten voor het creëren en behouden van een gezonde, veilige en schone leefomgeving, voor en met haar inwoners. Het onderliggende beleid op het gebied van milieu zoals bijvoorbeeld bodem, lucht, geur, geluid, radioactieve straling, externe veiligheid, water, klimaat en afval is het uitgangspunt. Hier wordt immers in beschreven wat het doel is en belangrijk wordt gevonden bij het aangegeven beleidsterrein.

In het milieujaarverslag wordt verantwoording afgelegd over thematieken zoals die in de milieuvisie zijn vastgelegd. Er wordt een korte update gegeven van de projecten en resultaten die daaruit voortgevloeid zijn in 2020.

Het milieujaarverslag wordt in het voorjaar van 2021 aangeboden aan het College en de Raad. Gedurende het lopende jaar is de gemeenteraad op de hoogte gehouden van belangrijke ontwikkelingen door middel van Raadsinformatiebrieven (RIB) of raadsvoorstel(len).

1. Overzicht van doelstelling Milieuvisie

In onderstaand schema staan de verschillende milieuthema's met onderliggend beleid en wetgeving en de bijbehorende doelstellingen als een overzicht in kaart gebracht. Dit heeft de basis gevormd voor de Milieuvisie.

Milieuthema/beleidsterreinen	Beleid en wetgeving (B/W)	Doelstellingen
A. Bodem	W Wet bodembescherming	Waarborgen kwaliteit bodem
	B Bodemkwaliteitskaart 2016-2021	Waarborgen kwaliteit bodem
B. Kringlooplandbouw	Thema binnen MRE, Transitie landelijk gebied	Regionale focus op circulaire voedselketens
C. Lucht	W Wet milieubeheer	Voorkom schadelijke gevolgen van luchtverontreiniging
	B Plan van Aanpak Aandachtslocaties Bergeijk 2016	Risico op overlast van veehouderij te beperken
	B Endotoxine toetsingskader bij (milieu)vergunningverlening veehouderij 2017	Biedt toetsingskaders voor endotoxine om de risico's voor de gezondheid aanvaardbaar te maken
	B Handreiking Veehouderij en volksgezondheid 2.0, 2018	Voorkomen van risico's voor gezondheid door veehouderij
	B Notitie Omgekeerde werking geitenmoratorium 2018	Voorkomen van risico's voor gezondheid door geitenhouderij
D. Geur	W Wet geurhinder en veehouderij	Voorkomen geuroverlast door veehouderijen
	B Gebiedsvisie geurhinder en veehouderij Bergeijk 2017/verordening geurhinder en veehouderij Bergeijk 2017	Voorkomen geuroverlast door veehouderijen
	W Activiteitenbesluit milieubeheer en Activiteitenregeling milieubeheer	Geurhinder bij geurgevoelige objecten voorkomen, dan wel de geurhinder tot een aanvaardbaar niveau beperken.
E. Geluid	W Wet geluidhinder	Voorkomen geluidoverlast door industrielawaai
	W Wet luchtvaart en geluid	Voorkomen geluidoverlast in de omgeving van luchthavens
	Deelname uitvoeringstafel over nieuwe afspraken luchthaven besluit Eindhoven Airport	Voorkomen geluidoverlast van Eindhoven Airport in onze gemeente
F. Radioactieve straling	Radioactieve straling dossiers volgen	MJHP: Veiligheid + gezondheid voor burgers beschermen
G. Externe veiligheid	Landelijke Risicokaart	Bevorderen van de veiligheid
	Regionale Risicokaart	Bevorderen van de veiligheid in Zuidoost- Brabant
	B Beleidsvisie Externe Veiligheid 2009	Veiligheid en gezondheid waarborgen t.a.v. gebruik en opslag gevaarlijke grondstoffen
H. Grondstoffen	MRE Manifest voor een afvalloze samenleving 2012	Maximaal 5% restafval / 20 kg per inwoner in 2020

	B Strategienotitie 'van afval naar grondstof in 2020'	Tot stand brengen van een circulaire economie
	B Kadernota grondstoffen 2019	Circulaire economie, hoogwaardige grondstoffen in (lokale) kringloop, circulaire hotspot
	B Afvalstoffenverordening 2018	Bescherming milieu, duurzaam omgaan met grondstoffen, optimaliseren reststromen
	B Raamovereenkomst verpakking 2013-2022 zwerfafvalvergoeding	Gescheiden inzameling glas, papier en karton, hout, metalen en kunststof + aanpak zwerfafval
	Motie statiegeldalliantie 2018	Verminderen van zwerfafval in de vorm van plastic flessen (PET)
I. Klimaat	Nationale klimaatakkoord	49% CO2 besparing in 2030
	Regionale Energie Strategie (RES)	49% CO2 besparing in 2030
	B Klimaatvisie De Kempen 2009	Kempen energieneutraal 2025
	B Haalbaarheidsonderzoek grootschalige zonne- en windenergie De Kempen	Voorkomen van windmolens en zonnevelden op ongewenste locaties onder ongewenste voorwaarden
	B BErgeijkENERGY 2018-2022	Bergeijk energieneutraal
	Motie schaliegas 2018	Winning van fossiele brandstoffen in Bergeijk geen optie
	B Klimaatadaptatie: Beleid in ontwikkeling	Klimaatbestendig en water robuust handelen
J. Water/riool	Verbreed GRP Bergeijk 2020-2024	Inzameling, transport, stedelijk afvalwater en regenwater

2. Bergeijk: Gezond, veilig en schoon

Schone lucht, een goede bodem- en waterkwaliteit, maar ook een groene omgeving heeft een bewezen gunstige invloed op de gezondheid en het welbevinden van mensen. Een gezonde, veilige en schone leefomgeving vraagt ook om circulair afvalbeheer, bescherming tegen geluidhinder en het zoveel mogelijk beperken van de risico's die worden veroorzaakt door gevaarlijke stoffen. Ook klimaatverandering heeft invloed op de leefomgeving. Hierom is vermindering van emissies van broeikasgassen nodig om onze wereld leefbaar te houden. De uitstoot van al deze gassen heeft effect op het klimaat. Daaraan moeten we ons aanpassen om hittestress, verdroging en wateroverlast te voorkomen.

In de onderstaande paragrafen wordt van deze milieuthema's een korte update met resultaten gegeven

- a. Bodem
- b. Kringlooplandbouw
- c. Lucht
- d. Geur
- e. Geluid
- f. Radioactieve straling
- g. Externe veiligheid
- h. Grondstoffen
- i. Klimaat
- j. Water/riool

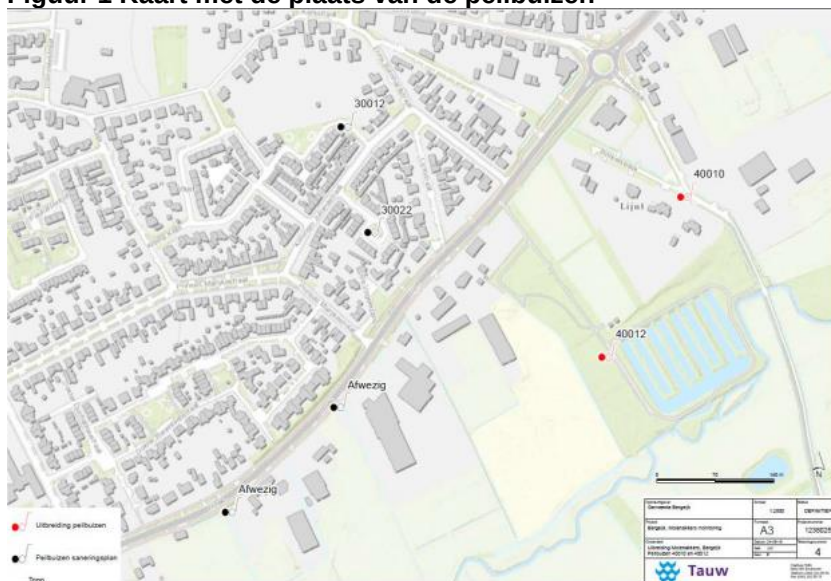
2.1 Bodem

Grondwatermonitoring Molenakkers Bergeijk

Voor de bodem onder de Molenakkers is een monitoringsprogramma afgesproken in het saneringsplan. Dit saneringsplan is goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op 25 november 2015. De saneringsdoelstelling is het vaststellen van een stabiele eindsituatie in het grondwater. Deze doelstelling moet binnen 30 jaar (vanaf beschikkingsperiode, 2015) gehaald worden. Om dit vast te stellen is monitoring van de grondwaterkwaliteit nodig. De eerste 5 jaar was dat jaarlijks en vervolgens gebeurd dat éénmaal in de 5 jaar.

De monitoringsronde in 2020 geeft in de peilbuizen in de kop van het gebied nog een lichte verontreiniging aan. Algehele conclusie is echter dat over het geheel de grondwaterverontreiniging sterk is afgenomen.

Figuur 1 Kaart met de plaats van de peilbuizen

Zinkassen

In de gemeente komen zinkassen voor. Op een groot aantal locaties hebben in het verleden al saneringen plaats gevonden. Op locaties waar bij werkzaamheden nog zinkassen worden gevonden, worden deze opgeruimd wanneer deze een belemmering vormen voor de uitvoering van de werkzaamheden. Daarbij wordt zo efficiënt mogelijk en kostenbewust binnen de wettelijke mogelijkheden gewerkt, waarbij het uitgangspunt is om zo min mogelijk af te voeren. In 2020 zijn bij de aanpassing van de kruising Rijt / Hoge Rijt / Neerrijt en in de nieuwe groeiplaatsen van bomen en hagen en groenvakken langs de Rijt en Hoge Rijt zinkassen opgeruimd.

Bodemkwaliteitskaart PFAS en Nota Bodembeheer

PFAS is een verzamelnaam en staat voor poly- en perfluoroalkylstoffen. Voorbeelden van PFAS zijn GenX, PFOA en PFOS. Deze stoffen kunnen een nadelige invloed hebben op gezondheid en milieu. PFAS zijn in veel producten toegepast. Daardoor, en door emissies en incidenten, zijn deze stoffen in het milieu terechtgekomen en zitten nu onder andere in de bodem, in bagger en in het oppervlaktewater. Het vermoeden van aanwezigheid van deze groep zeer zorgwekkende stoffen heeft ertoe geleid dat begin 2019 de bodem in Noord-Brabant als verdacht werd aangemerkt.

In Brabant hebben de gemeenten en de drie Omgevingsdiensten samengewerkt, waarbij in 2019 na zorgvuldig onderzoek lokale achtergrondwaarden voor PFAS in de bodem zijn bepaald.

In 2020 is hier een vervolg aan gegeven en is er een Bodemkwaliteitskaart PFAS opgesteld. Deze bodemkwaliteitskaart PFAS en de bijhorende Nota Bodembeheer PFAS is op 8 december 2020 door het college van B&W van Bergeijk vastgesteld. De gemeentelijke bodemkwaliteitskaart is aangevuld met PFAS. Hiermee is grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart weer op een veilige manier mogelijk zonder aanvullende onderzoeksinspanning.

2.2 Kringlooplandbouw

In de milieuvisie is aangegeven dat de mogelijkheden om kringlooplandbouw te stimuleren regionaal in een samenwerkingsverband kunnen worden onderzocht. Deze regionale samenwerking krijgt vorm in de omgevingsvisie en de Strategische Agenda van de Kempen, onderdeel Transitie Landelijk Gebied.

In het kader van de BErgeijkGREEN Aanmoedigingsprijs heeft zich een project aangemeld genaamd Herenboeren. Dit initiatief sluit aan bij het principe van kringlooplandbouw. Dit initiatief is vanuit de BErgeijkGREEN Aanmoedigingsprijs gehonoreerd.

2.3 Lucht

Luchtverontreiniging kan afkomstig zijn van verschillende bronnen. Denk hierbij aan het gemotoriseerde verkeer, industriële en agrarische inrichtingen en achtergrondconcentraties van verontreinigende stoffen. Fijnstof (PM10) en stikstofdioxide (NO2) zijn de belangrijkste stoffen in de luchtkwaliteitsregulering.

Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit (en geluid)

Samen met een groot aantal gemeenten uit Zuid-Oost Brabant heeft de gemeente Bergeijk zich aangesloten bij het Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit. Met het 'Regionaal Meetnet' wordt in onze regio in eerste instantie gestart met het meten van de luchtkwaliteit. Op een later moment wordt het meetnet ook uitgebreid met een module 'Geluid'. Het Regionaal Meetnet heeft als doel om de opgedane kennis uiteindelijk in te zetten voor het opstellen van beleid voor een gezondere samenleving.

Voor het Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit gaan circa 50 meetkasten 'real-time' voor de komende 5 jaar (2020-2025) onder andere stikstofdioxide en fijnstof meten. De focus ligt hierbij op het stedelijk gebied, het gebied rond de luchthaven en ook het buitengebied van de regio. In samenwerking met onder andere TNO het RIVM is bepaald waar de meetkasten verspreid over de regio komen te hangen. Om een algeheel beeld te krijgen worden meetlocaties in gebieden met een hoge, gemiddelde en lage belasting door veehouderij vastgesteld. De gemeente Bergeijk is daarbij volgens RIVM/TNO erg interessant op basis van de Grootschalige Concentratiekaarten Nederland (GCN)¹, omdat hier sprake is van een lage veehouderij belasting, waardoor deze locatie als achtergrondconcentratie fungeert. Dit om een zo compleet mogelijk regionaal meetnetwerk te realiseren en dus waardevolle analyses te

¹ <http://geodata.rivm.nl/gcn/>

kunnen doen. In de gemeente Bergeijk is na grondig vooronderzoek besloten om het meetpunt te realiseren in Riethoven, ter hoogte van Dorpsstraat 24. Het meetinstrument zelf is relatief klein en zal worden bevestigd aan een bestaande lichtmast.

Alle opgehaalde data en analyses zijn daarbij openbaar en kunnen vanaf het voorjaar van 2021 bekeken worden via het 'Samenmeten' portaal van het RIVM (<https://samenmeten.rivm.nl>). Op deze manier wordt het voor inwoners mogelijk gemaakt om met eigen ogen te zien hoe het gesteld is met de luchtkwaliteit in de eigen omgeving.

Voor de realisatie van het Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit wordt, naast met een groot aantal gemeenten uit Zuid-Oost Brabant, samengewerkt met een aantal partners; AiREAS, gemeente Eindhoven, Provincie Noord-Brabant, GGD, RIVM, TNO, Universiteit Utrecht en Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

Stikstof

Stikstof is ook in 2020 een punt van aandacht geweest, met name als het gaat om nieuwe ontwikkelingen. Door in het bestemmingsplan Waterlaet VII ook voor bedrijven uit te gaan van gasloos bouwen, is hier geen sprake van een toename van stikstof op overbelaste gebieden. Ook voor andere woningbouw-ontwikkelingen bleek vooralsnog uit de uitgevoerde stikstofberekeningen geen belemmering. Dat betekent niet dat die situatie zich niet voor kan doen. Mocht dat het geval zijn dan zou dat met interne of externe saldering kunnen worden opgelost. Op landelijk niveau wordt aan oplossingen voor het stikstofprobleem gewerkt. Het wetsvoorstel Stikstofreductie en natuurverbetering is in oktober naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarnaast is de provincie gestart met de Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof. Deze ziet op de versterking van de natuur in 14 stikstofgevoelige natuurgebieden, maar ook in de direct aangrenzende zones.

Luchtkwaliteit langs doorgaande wegen

De ODZOB brengt ieder jaar de lokale luchtkwaliteit van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant in beeld. De laatste monitoringsgegevens dateren van 2019.

Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de meteogegevens van het RIVM. Deze rapportage brengt in kaart op welke plaatsen een te hoge concentratie luchtverontreiniging is. In deze rapportage is gebruik gemaakt van de gegevens en resultaten uit de NSL monitoringstool 2020 (www.nslmonitoring.nl). In de rapportage wordt geconstateerd dat in geen van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant de wettelijke grenswaarden voor Stikstofdioxide (NO₂) worden overschreden. Ook wordt in geen van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant de wettelijke grenswaarden voor Fijn stof (PM₁₀) overschreden.

2.4 Geur

Leemskuilen /Loveren

Door omwonenden omgeving Leemskuilen/ Loveren is in 2020 een handhavingsverzoek ingediend als gevolg van geuroverlast. Dit heeft geleid tot een handhavingstraject tot verandering van de inrichting. Deze veranderingen moeten in het eerste kwartaal van 2021 worden gerealiseerd.

2.5 Geluid

Voor meer informatie omtrent het Regionaal Meetnet; voor wat betreft geluid zie ook hoofdstuk 2.3 – betreffende het Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit (en geluid).

Geluidsanering woningen gemeente Bergeijk

De komende jaren zal er gewerkt worden aan de geluidsanering van een aantal woningen die bekend staan als de woningen waar naar een oplossing voor wegverkeerslawaaï moet worden gezocht. De eerste stap in het proces is het opstellen van het geluidsaneringsprogramma voor de saneringswoningen binnen dit project door de ODZOB. Na goedkeuring van het geluidsaneringsprogramma zal het onderzoek naar eventuele geluidwerende gevelmaatregelen voor de saneringswoningen kunnen starten. De ODZOB zal in de eerste helft van 2021 een concept saneringsprogramma opstellen.

Daarna wordt begonnen met het opstellen van een plan van aanpak voor de geluidsanering. Voor deze geluidssanering is een subsidie beschikbaar. Deze wordt berekend als alle woningen zijn

bezocht en de maatregelen duidelijk zijn. Eigenaren moeten alleen achterstallig onderhoud betalen, als ze dat hebben, en als ze extra maatregelen willen, die niet voor het project noodzakelijk zijn.

2.6 Radioactieve straling

Op 15 april 2020 publiceert NIRAS een ontwerpplan over de eindbestemming voor het hoogradioactief en/of langlevend nucleair afval in België en opent een publieksraadpleging. Dit ontwerpplan lag van 15 april tot en met 13 juni 2020 ter inzage.

De Kempengemeenten hebben gezamenlijk een zienswijze ingediend die aansluit bij de zienswijze van GS. De focus van deze zienswijze is gelegd op de communicatie en informatievoorziening. Er is gezien de bezwaren die de Kempengemeenten in het verleden geuit hebben op de beheeroplossing voor de lange termijn van dit afval en de toezeggingen die zijn gedaan over betrokkenheid van grensoverschrijdende belanghebbenden een zienswijze ingediend waar hier op gewezen.

2.7 Externe veiligheid (EV)

In de veiligheidsregio wordt gewerkt met een Regionaal Risico Profiel. Hierin zijn o.a. de scenario's 'incident gevaarlijke stoffen' en 'ongeval vervoer gevaarlijke stoffen op de weg' opgenomen. Er zijn in 2020 geen incidenten voorgekomen in deze categorieën.

De "Regeling Verwijdering Calamiteuze Stoffen" (RVCS) is bedoeld om op een verantwoorde wijze gevaarlijke stoffen, onbekende stoffen en lege verpakkingen van gevaarlijke stoffen, die vrijkomen bij calamiteiten of onbeheerd worden aangetroffen of gedumpt, af te voeren. De gemeente Bergeijk neemt deel aan deze regeling die in MRE verband wordt uitgevoerd.

In 2020 zijn er op 2 momenten gevaarlijke stoffen aan getroffen die onder de regeling vallen en dus zijn opgeruimd. Eén daarvan betrof een zeer grote dumping van een gestolen vrachtwagen met stoffen afkomstig van een XTC productie(lab) in de Nieuwstraat.

2.8 Grondstoffen

In april/mei 2019 hebben de raden van de Kempengemeenten de Kadernota "Grondstoffen" vastgesteld. De Kempengemeenten richten hun grondstoffenbeleid op de transitie naar een Circulaire Kempengemeenschap. Een duurzame samenleving voorkomt restafval, streeft naar optimaal hergebruik van producten en grondstoffen, wordt gevoed door duurzame energie, draagt bij aan klimaatbescherming en heeft oog voor people, planet en profit.

Het streven is om nog maar 5 % restafval te laten ontstaan bij onze huishoudens. Dit vraagt een omschakeling in het denken: als gemeente moeten we sturen op "grondstoffen" en niet (meer) op afval. Dat heeft ook gevolgen voor contracten: uiteindelijk moeten we steeds "slimmer" gaan inzamelen, zodat grondstoffen behouden blijven voor recyclen/upcyclen.

Kempenbreed

De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden werken al vele jaren samen op het gebied van afval en grondstoffen. Het beleid is in grote lijnen op elkaar afgestemd.

De contracten voor de inzameling en verwerking van huis-aan-huis afval en op de milieustraat liepen op 31 december 2020 af. Er zijn in 2020 nieuwe aanbestedingen opgestart. Daarbij is er weer voor gekozen om deze gezamenlijk aan te besteden. Het voordeel hiervan is dat door samen te werken het mogelijk is om de kosten laag te houden en toch te zorgen voor een kwalitatief goede afvalinzameling.

We hebben zeker gemerkt in de aanbesteding dat de kosten voor de inzameling en verwerking van afval steeds hoger worden. Door strengere milieueisen berekenen afvalverwerkers steeds hoger tarieven. De inzamelkosten worden duurder door gestegen personeelskosten en de inzet van duurzamere voertuigen. Ondanks dat hebben we toch goede contracten kunnen afsluiten.

Met Baetsen-Remondis is voor de komende 8 jaar een contract gesloten voor de afvalinzameling en -verwerking van huishoudelijk afval. Door voor 8 jaar een contract aan te gaan, gaat Baetsen ook investeren in het aanschaffen van duurzamere voertuigen. Baetsen-Remondis zal ook de komende 4 jaar het transport en de verwerking van de afvalstoffen van de milieustraat verzorgen. De inzameling en verwerking van papier en karton is gegund aan BOX BV uit Veldhoven. Zij verzorgen de inzameling samen met onze Bergeijkse verenigingen die hier een vergoeding voor ontvangen.

Kadernota Grondstoffen

De Kadernota “Grondstoffen”, vastgesteld in 2019, geeft de doelstellingen en de koers van het grondstoffenbeleid van de samenwerkende Kempengemeenten aan.

Hiermee worden de kaders aangegeven waarbinnen er samengewerkt wordt aan de transitie naar een Circulaire Kempengemeenschap. In een circulaire economie houden we producten en grondstoffen zo lang mogelijk in de keten, om verspilling van grondstoffen tegen te gaan door herbruikbaarheid van producten en materialen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren. Het streven is nog maar 5 % restafval dat uiteindelijk vernietigd moet worden.

Hierbij moeten er keuzes gemaakt worden in de totale inzamelstructuur (huis-aan-huis, milieustraten), om uiteindelijk tot een nog betere scheiding en verwerking van het afval te komen.

Eén van de keuzes lag in 2020 bij het optimaliseren grondstoffeninname op de milieustraat.

Hier heeft Bergeijk er voor gekozen om de eigen milieustraat te behouden. Hiervoor is gekozen omdat uit de uitkomst van het bewonersonderzoek (voorjaar 2019) bleek dat het merendeel van de inwoners maximaal twintig minuten wil rijden naar een milieustraat. Een nadeel van één gezamenlijk Kempisch grondstoffencentrum is dat het hoogst onwaarschijnlijk is dat een dergelijke voorziening in Bergeijk wordt gerealiseerd. Hiernaast zal het voorzieningen niveau binnen Bergeijk afnemen als de milieustraat centraal in de Kempen komt te liggen. Onderdeel van een gezamenlijk grondstoffencentrum is tevens een kringloop- en reparatiebedrijf. Dit is iets waar wij op dit moment zelf een voorzieningen voor hebben in het Aquinohuis.

In 2021 willen we bekijken hoe we binnen de huidige milieustraat nog verder kunnen optimaliseren voor wat betreft de inname van grondstoffen.

Bij het optimaliseren van de grondstofinname zijn we ook andere projecten aan het uitwerken. Zo staat er voor 2021 een pilot met een mobiel scheidingsstation in de planning. Hiermee willen we onderzoeken of het percentage restafval nog verder afneemt als er dichterbij huis bepaalde afvalstromen kunnen worden aangeboden.

Plastic en Metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD)

Op basis van de Raamovereenkomst Verpakkingen tussen het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de VNG en het verpakkende bedrijfsleven, ontvangen gemeenten een vergoeding voor de inzameling van kunststof verpakkingen, afkomstig uit huishoudens, vanuit het Afvalfonds.

Daarnaast ontving Bergeijk in de periode 2015 t/m 2018 ook een vergoeding van het Afvalfonds voor het vermarkten van het kunststof dat als recyclebaar uit de sorteerinstallatie komt. Die vergoedingen werden uitgekeerd als voorschot. Nadat de hoogte van de uiteindelijke vermarktungsvergoeding bekend was zijn in 2019 de jaren 2015 en 2016 afgerekend. En in 2020 zijn ook 2017 en 2018 afgewikkeld. De vergoeding vielen zoals te verwachten was flink lager uit. Over de jaren 2017 en 2018 moest €83.000 terug betaald worden.

Vanaf 2019 hebben de Kempengemeenten ervoor gekozen om niet meer verantwoordelijk voor de sortering en vermarkting van PMD te zijn. Daar hebben we dan ook geen kosten meer voor.

Zwerfafval

Subsidie aanpak zwerfafval

Stichting Nedvang stelt € 1,18 per inwoner per jaar subsidie ter beschikking aan de gemeente om projecten uit te voeren ter voorkoming van zwerfafval. De looptijd van deze subsidie is tot en met 2022.

Zwerfafval ruimen met scholen

Alle scholen zijn benaderd om deel te nemen aan de zwerfafval gastlessen. Door corona was het moeilijker om gastlessen op de scholen te geven. Op de Prinses Beatrixschool en BS Beisterveld zijn gastlessen gegeven. Er zijn in totaal 3 gastlessen gegeven. Tijdens de gastlessen wordt ook de omgeving van de school schoongemaakt. Deelname aan deze gastlessen levert de school een financiële bijdrage op die door de gemeente ter beschikking wordt gesteld.

Landelijke opschoondag

Er zijn voorbereidingen getroffen en opschoonmaterialen aangeschaft voor het organiseren van opschoonacties tijdens Landelijke Opschoondag in maart. Wegens corona maatregelen zijn deze op het laatste moment geannuleerd. Tijdens de World Clean up Day op 19 september hebben 100 volwassenen en 51 kinderen deelgenomen aan verschillende opschoonacties in de gemeente. Via de Afvalbingo hebben alle deelnemende kinderen een kleinigheidje gekregen en zijn drie deelnemende groepen beloond met een leuke prijs.

Afvalvrijwilligers

Het aantal actieve vrijwilligers om zwerfafval in de gemeente op te ruimen (ZAPpers= zwerfafvalpakkers) is gegroeid van 26 in 2019 naar 60 vrijwilligers in 2020. Voor een efficiëntere ondersteuning van vrijwilligers is een vernieuwd digitaal aanmeldsysteem ontwikkeld en toegepast. Er zijn na een wervingscampagne in totaal 47 nieuwe ZAPpers geregistreerd in 2020. 13 ZAPpers uit 2019 zijn in 2020 gestopt.

De ZAPpers zijn allemaal voorzien van opschoonmaterialen. Voor vrijwilligers zijn opvallende groene (bio-based) afvalzakken in gebruik genomen en diversen overige materialen besteld. Als pilot zijn in totaal 6 vrijwilligers voorzien van een zwerfafvalkar voor het opschonen van het buitengebied. Ieder jaar wordt er een dag georganiseerd om de vrijwilligers in het zonnetje te zetten.

Ophangstelsel in de gemeente voor PMD zakken

In 2019 zijn de kernen in de gemeente voorzien van een ophangstelsel voor PMD zakken. Hierdoor kunnen de PMD zakken aan een haak worden opgehangen tijdens de inzamelingsdag waardoor de kans op wegwaaien of openscheuren vermindert. Op verzoek van de inwoners worden in 2020 PMD ophanghaken bijgeplaatst.

Ongeadresseerd reclaimedrukwerk

Een 'opt-in' systeem beoogt in de basis om het huidige 'opt-out' systeem, met NEE-JA en NEE-NEE-stickers, om te draaien. Een 'opt-in' systeem betekent dat men nadrukkelijk zelfstandig de keuze maakt om ongeadresseerd reclaimedrukwerk te ontvangen middels een JA-JA sticker op de brievenbus (of een online alternatief). De verwachting is dat het opt-in systeem de productie van een (onnodige) substantiële hoeveelheid papier voorkomt. Op 20 februari 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met het opgestelde plan van aanpak en daarmee ingestemd met de invoering van het opt-in systeem voor ongeadresseerd reclaimedrukwerk binnen de gemeente Bergeijk.

Op 1 november 2021 is beoogd om het opt-in systeem voor ongeadresseerd reclaimedrukwerk in te voeren voor de gemeente Bergeijk. Een aantal maanden van tevoren zullen de inwoners van de gemeente Bergeijk, zoals beschreven in het Plan van Aanpak, middels een uitgebreide communicatiecampagne op de hoogte worden gebracht van de wijzigingen en voorzien van JA-JA + NEE-NEE stickers.

Resultaten afvalinzameling

In deze paragraaf wordt onderscheid gemaakt tussen de huishoudelijke afvalstromen en het afval dat vrijkomt op de milieustraat.

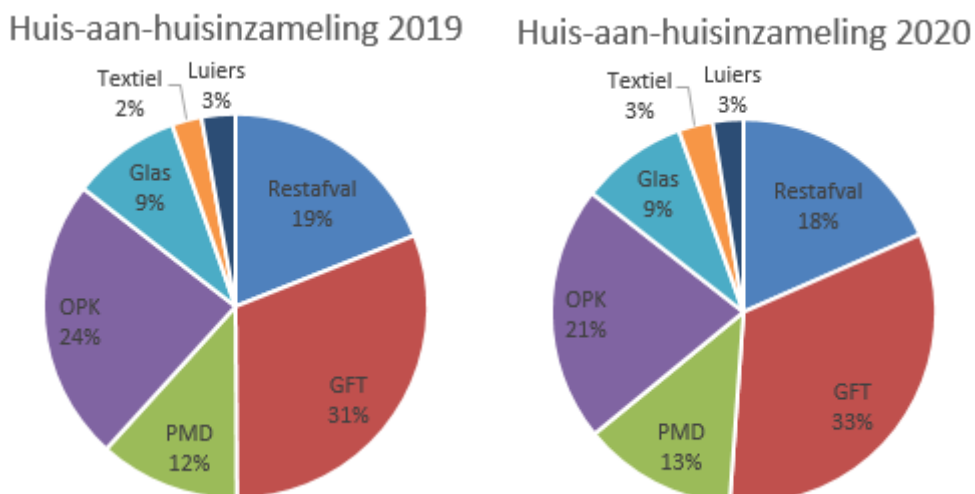
De onderstaande tabellen zijn gebaseerd op de hoeveelheden die de afvalinzamelaar Baetsen ophaalt bij de inwoners huis-aan-huis, en uit de glas-, en luercontainers. Textiel wordt in Bergeijk

ingezameld door Kringloop de Kempen en een aantal goede doelen. In de tabel zijn de hoeveelheden opgenomen die zij gezamenlijk inzamelen.

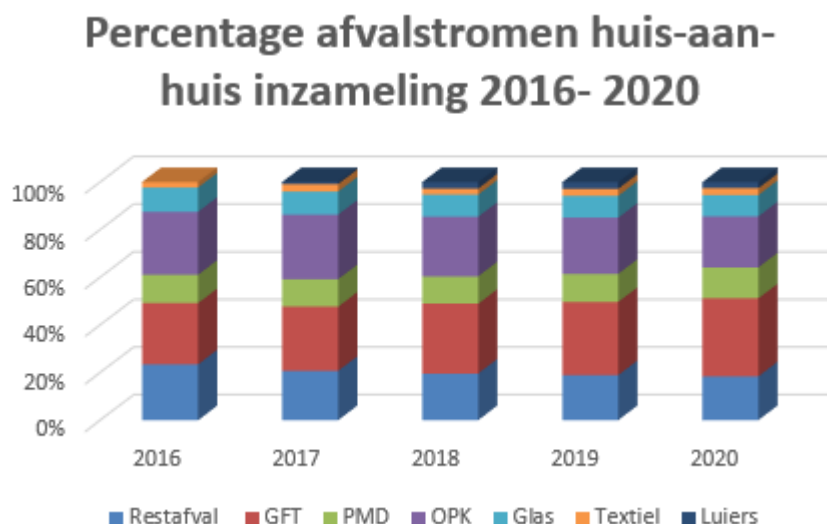
Huishoudelijke afvalstromen

Plastic en metalen verpakkingen en drankkartons (PMD), groente-fruit en tuinafval (GFT), oud papier en restafval wordt huis aan huis opgehaald. Het glas, de luiers en textiel kan door inwoners weggebracht worden naar glas-, textiel- of luierscontainers die op meerdere plaatsen in de gemeente staan.

In de onderstaande figuur 2 wordt weergegeven het percentage van de verschillende afvalstromen bij de huis-aan-huis inzameling en uit de textiel, glas en luierscontainers. In figuur 3 wordt getoond hoe dit zich door de jaren 2016-2020 ontwikkelde.

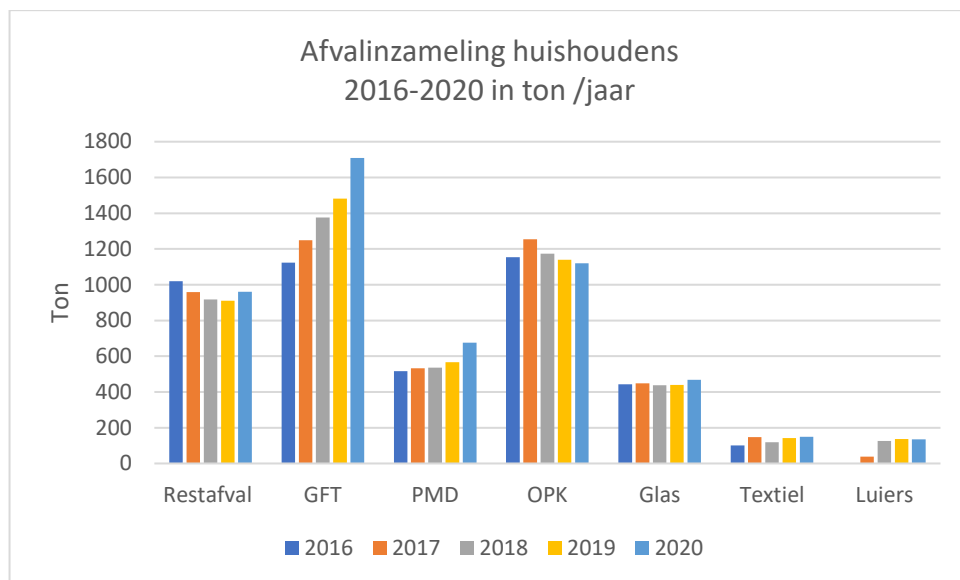

Figuur 2 Percentage afvalstromen huis-aan-huis inzameling 2019 en 2020

Figuur 3 Percentage afvalstromen huis-aan-huis inzameling 2016 - 2020

In de onderstaande figuur 4 worden het totaal aan ingezamelde hoeveelheden afval bij de huis-aan-huis inzameling getoond.

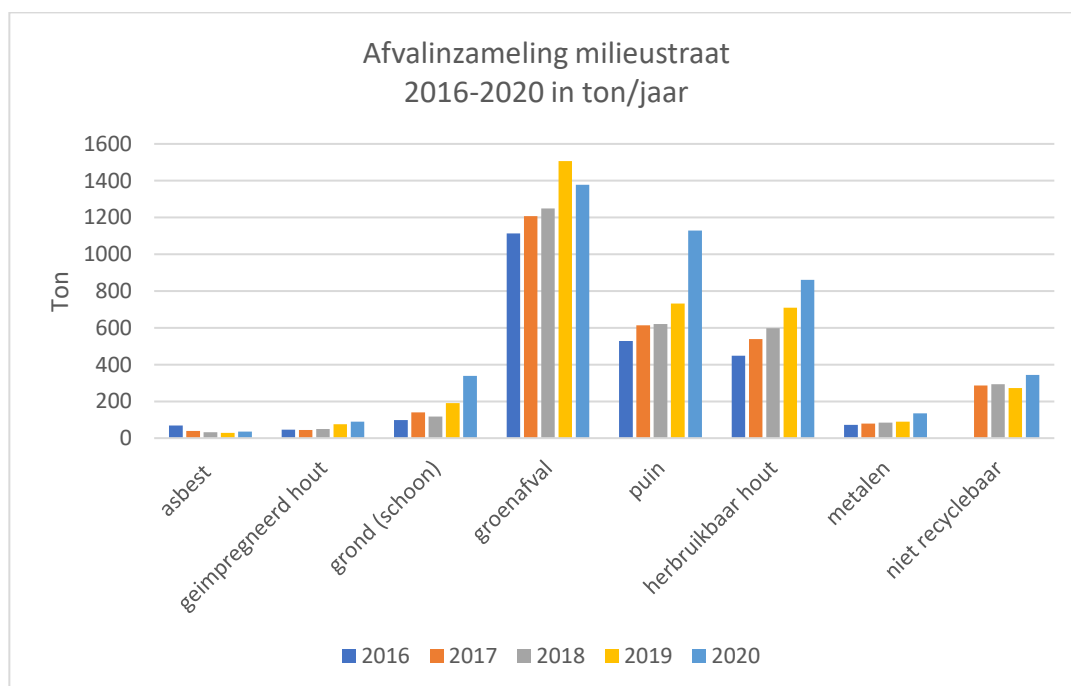

Figuur 4 overzicht Afvalinzameling Huis-aan-huis en textiel, glas en luierscontainers 2016-2020 in ton per jaar

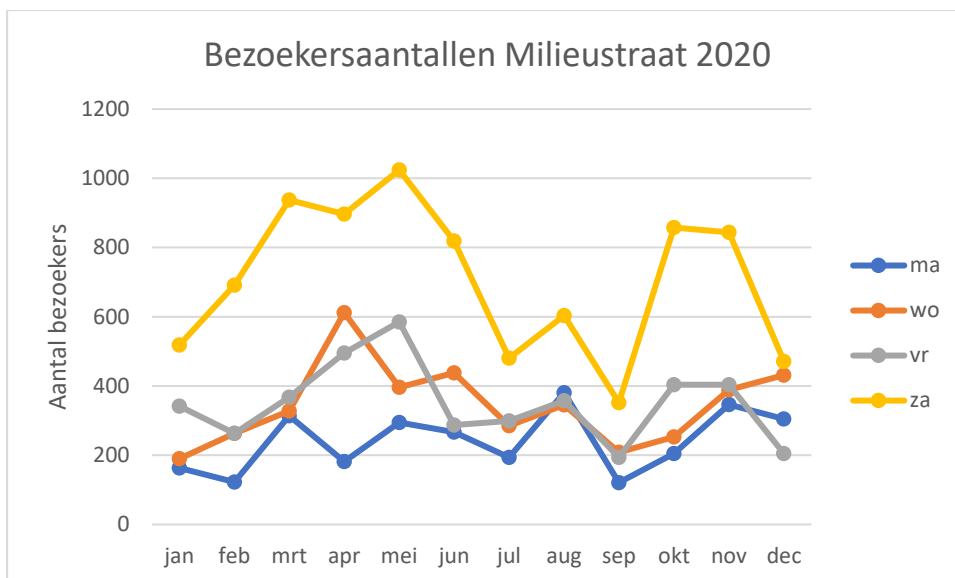
Milieustraat

In de tabel hieronder is een overzicht gegenereerd van 5 achtereenvolgende jaren van de grootste afvalstromen van de milieustraat.

Sinds 1 januari 2017 werken we samen met Baetsen voor de afvalinzameling. Zij geven in hun overzicht van de milieustraat ook aan wat het aandeel is van niet te recyclen afval. In totaal komt dat voor de milieustraat in 2020 op 343 ton. In totaal wordt er 4808 ton aangeboden. Dit betekent dat ongeveer 7 % van het totaal op de milieustraat aangeboden afval niet is her te gebruiken. Dit is een kleine stijging t.o.v. 2019 (2019: 6,5% niet recyclebaar).

Figuur 5 Meerjarenoverzicht afval milieustraat 2016-2020 in ton per jaar

Figuur 6 Bezoekersaantallen milieustraat 2020

Hieronder volgt een opsomming van enkele kanttekeningen of conclusies bij de bovenstaande figuren:

- 2020 is een uitzonderlijk jaar te noemen en dat zie je terug in de cijfers. Door de corona maatregelen zijn mensen meer thuis geweest. Je ziet dan ook in figuur 4 dat er in totaliteit meer afval is ingezameld op bijna alle afvalfracties (uitgezonderd papier en luiers) in 2020.
- In figuur 2 en 3 worden de percentages van iedere afvalfractie weergegeven. Daar zie je dat er ondanks de toename van de hoeveelheid restafval in tonnen, er geen toename is in het procentuele aandeel restafval. Het percentage restafval bij de huis-aan-huis inzameling was in 2019 19% en in 2020 18 %.
- De grootste stijging zien we in het aantal keren dat de inwoners hun groene container aan de weg zetten. Het aanbieden van de groene container is t.o.v van 2019 met 20% gestegen. Dit heeft te maken met het feit dat mensen meer thuis waren vanwege de corona maatregelen. Er werd meer thuis gegeten (thuiswerken en gesloten horeca). De inkomsten op het ledigen van de groene container gaan daarmee omhoog maar deze wegen niet op tegen de kosten die de afvalverwerker aan ons doorberekent per lediging.
- De afname van papier is een trend die al langer zich voordoet. Deze heeft te maken met de toename van digitale media en de afname van papieren kranten en post.
- Ook op de milieustraat is het gedurende het jaar erg druk geweest. Gemiddeld is de milieustraat zo'n 200 keer meer bezocht per maand. Vooral in de maanden april, mei en november was er een sterke toename van het aantal bezoekers. Inwoners gingen massaal opruimen en wegbrengen.
- Je ziet in de cijfers van de milieustraat terug dat de inwoners flink aan het opruimen en verbouwen zijn geweest. Puin, grond en hout, het is allemaal meer aangeboden in 2020.
- Wanneer we het niet-recyclebaar afval van de milieustraat (18,4 kg/inwoner) en het restafval dat via de minicontainers (53 kg/inwoner) wordt aangeboden bij elkaar optellen, komen we in totaal op 72 kilo restafval per inwoner per jaar. We voldoen dus aan de VANG-doelstelling van 100 kilo restafval persoon per jaar in 2020.
- Het totale aanbod (h-a-h inzameling en milieustraat) aan afval in Bergeijk per inwoner is 542 kg per inwoner aangeboden. 13 % van dit totale aanbod is restafval.
- In vergelijking met andere gemeenten in Nederland zitten we ruim onder het gemiddelde van Nederland ($\pm 40\%$). Ook in vergelijking met andere gemeenten met minder dan 25.000 inwoners doen we het goed in Bergeijk. Gemiddeld in deze kleine gemeenten wordt 126 kg restafval per inwoner (in 2019) geproduceerd.
- Ook het aantal inwoners dat vrijwillig zwerfafval opruimt is flink toegenomen. Van 26 vrijwilligers in 2019 naar 60 in 2020. Men is meer buiten gaan wandelen, is zich bewuster van het aanwezige zwerfafval en wil graag meehelpen om dit op te ruimen.

Verwerkingsovereenkomst restafval Attero

Voor de periode 1-2-1997 t/m 1-2-2017 hebben de 6 Brabantse gewesten (vertegenwoordigd door de Vereniging van Contractanten (VvC), namens de Brabantse gemeenten, een overeenkomst gesloten

met Afvalsturing Brabant (nu: Attero) voor de verwerking van huishoudelijk restafval. Daarbij is o.a. afgesproken dat de Brabantse gemeenten jaarlijks tenminste 510 kiloton (de volumeplicht) restafval ter verwerking (verbranding) aan moeten leveren (volumeplicht). Omdat het afvalbeleid steeds meer gericht is op het terugdringen van de hoeveelheid restafval, werd in 2011 voor het eerst niet meer aan die volumeplicht voldaan.

Voor de jaren 2015, 2016 en januari 2017 loopt hierover nog een geschil dat Attero aan arbiters heeft voorgelegd, namelijk de vraag of Attero aan de gewesten en gemeenten een (suppletie)vergoeding in rekening mag brengen voor het verwerven van extra brandbaar afval. In deze procedure is in 2019 door het Nationaal Arbitrage Instituut (NAI) een eindvonnis uitgesproken dat ongunstig is voor de deelnemende gemeenten. Hierop is door de VvC een procedure aangespannen bij de Rechtbank tot vernietiging van dat NAI-vonnis. De vraag of en hoe de naheffing straks over die gemeenten verdeeld moet gaan worden, is vooruitgeschoven tot na de uitspraak in die vernietigingsprocedure. Ook in 2020 is hier geen uitspraak over gedaan.

2.9 Klimaat

Verreweg het grootste deel van de klimaatwetenschappers concludeert dat menselijk handelen van invloed is op het opwarmen van de aarde. We produceren te veel broeikasgassen. Als we daarmee doorgaan, wordt de atmosfeer steeds warmer en krijgen we een grilliger weerbeeld. Dat betekent meer stortregens of juist lange droge perioden, zwaardere stormen en een stijging van de zeespiegel. Dit kan het leven op veel plekken op de aarde drastisch beïnvloeden omdat het te droog, te heet of te nat wordt om te wonen en te werken.

Enerzijds is het nodig dat wij ons voorbereiden op de gevolgen van de klimaatverandering (klimaatadaptatie) anderzijds moeten we de uitstoot van broeikasgassen aanpakken (klimaatmitigatie).

Klimaatmitigatie

Landelijk

In navolging van het Klimaatakkoord van Parijs stelde het Rijk in het najaar 2019 het nationale Klimaatakkoord vast. Hiermee worden maatregelen en afspraken vastgelegd om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Met als uiteindelijk doel 95% CO₂-reductie in 2050 ten opzichte van 1990.

In het Klimaatakkoord (oktober 2019) staan afspraken met de sectoren over de manier waarop de klimaatdoelen kunnen worden gehaald. De volgende sectoren doen mee: de elektriciteitssector, de industrie, de gebouwde omgeving, de transportsector en de landbouw.

Vanuit het Rijk zijn er verschillende ondersteunende financiële regelingen waardoor bedrijven, ondernemingen en particulieren gestimuleerd worden om energiebesparende maatregelen te treffen of duurzame energie op te wekken. Denk daarbij aan de subsidie voor woningeigenaren en bewoners bij het nemen van minimaal twee energiebesparende maatregelen en de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE).

Daarnaast stelde het Rijk eind 2020 de aanvraag voor de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW) open. Een vervolg op de eerdere RRE. Voor de RREW konden gemeenten een aanvraag doen om projecten op te zetten om huiseigenaren en huurders te stimuleren tot het nemen van energiebesparende maatregelen. De gemeente Bergeijk heeft maximaal op deze subsidieaanvraag aangevraagd, zodat zoveel mogelijk inwoners geholpen worden.

Provinciaal

Ook de provincie Noord-Brabant heeft een duidelijke ambitie: 100% duurzame energie in 2050. Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben op 14 december 2018 de nieuwe Omgevingsvisie vastgesteld. In deze visie streeft de provincie Noord-Brabant naar een energie neutrale samenleving in 2050 en tenminste 50% duurzame energieopwekking in 2030 binnen de eigen provincie.

De Provincie Noord-Brabant had in 2020 een coördinerende rol bij de totstandkoming van de (concept) Regionale Energie Strategie (RES) voor de MRE, ondersteunt gemeenten met de inbreng van kennis en instrumenten bijvoorbeeld bij het opstellen van de Transitie Visie Warmte (TVM) en het beleid- en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie in de Kempengemeenten. Daarnaast organiseert zij regelmatig workshops om de kennis met betrekking tot bijvoorbeeld de energietransitie

Milieujaarverslag 2020

te vergroten en met elkaar te delen. Tot slot heeft de Provincie een voortrekkersrol in het organiseren van voldoende publieke laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer.

Regionaal

Onderdeel van het Klimaatakkoord is de afspraak dat alle 30 regio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen: de regio's zijn aan zet om ieder binnen hun mogelijkheden een significante bijdrage te leveren aan de energietransitie. De Metropool Regio Eindhoven (MRE) is in 2018 begonnen met een Regionale Energiestrategie (RES). Deze RES laat zien hoe we duurzame energie gaan opwekken, onze huizen duurzaam kunnen verwarmen en hoe we slim energie kunnen besparen. Een belangrijke doelstelling voor de 30 RES-regio's is het realiseren van in totaal 35 terrawattuur (TWh) in 2030 aan opwekkingscapaciteit voor duurzame elektriciteit. De RES richt zich op de ambities voor 2030, maar geeft waar mogelijk een doorkijk naar 2050. Op basis van de RES gaat de komende decennia een overstap plaatsvinden naar een volledig schone energievoorziening. Dit is een enorme maatschappelijke opgave die vraagt om een gestructureerde en gezamenlijke aanpak waarin we nu met de RES een belangrijke stap gaan zetten.

Regionale Energiestrategie (RES):

In de Metropoolregio Eindhoven zijn inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden al geruime tijd bezig met de transitie naar een duurzame energievoorziening. Tegelijkertijd realiseren we ons dat er nog veel te doen is en er ook nog veel onzeker is. De opgave is complex en de ruimtelijke impact van de energietransitie is enorm. Juist in de vertaling van de klimaatambities naar locaties en projecten worden ook de maatschappelijke en ruimtelijke consequenties en dilemma's concreet.

De RES van de Metropoolregio Eindhoven is een samenwerking van 21 gemeenten, de waterschappen Aa en Maas en De Dommel, de provincie Noord-Brabant en Enexis Netbeheer. De gemeenten werken met elkaar samen via de subregio's de Peel, de Kempen, de A2-gemeenten en het Stedelijk Gebied Eindhoven. Essentieel in de RES is dat 21 gemeenteraden, de twee algemeen besturen van waterschappen en Provinciale Staten in de startnotitie voor de RES hebben aangegeven zelf verantwoordelijkheid te erkennen en te nemen om de gestelde opgave – op tijd – te realiseren.

De RES bevat onder andere de zoekgebieden binnen de MRE waarbinnen grootschalige zonne- en windprojecten tot stand mogen komen en daarbij ook de verwachte energetische potentie van de mogelijkheden. Naast het gedeelte 'grootschalige opwek' komen ook de thema's Warmte (o.a. Regionale Structuur Warmte), Besparing (o.a. besparingsplannen) en Participatie (o.a. participatiemogelijkheden) aan de orde binnen de (concept) RES.

De concept-RES is, zoals afgesproken in de startnotitie, vastgesteld door de 21 Colleges van de MRE. De bestuurlijk vastgestelde concept-RES is 1 oktober 2020 ingediend bij het Nationaal Programma RES (NP-RES) en voor doorrekening voorgelegd aan het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Er wordt een uitvoerig en complex traject doorlopen om te komen van een concept RES naar een uiteindelijke RES 1.0 in de loop van 2021. De 21 gemeenteraden, de twee algemeen besturen van waterschappen en Provinciale Staten nemen eind 2021/begin 2022 een besluit over de RES 1.0.

Elke twee jaar vindt er een herijking plaats van de RES (RES 1.0/2.0/etc.). Dan wordt beoordeeld of de doelen en ambities nog realistisch en ook ambitieus genoeg zijn. Bovendien is de verwachting dat wij door technologische ontwikkelingen en opgedane ervaringen ook tot nieuwe inzichten zullen komen.

Klimaatvisie De Kempen

In de Kempengemeenten is de ambitie om samen te werken in hun ambitie om energieneutraal te worden al langer geleden vastgelegd in de Klimaatvisie van de Kempen (2009). De vijf Kempengemeenten hebben zich daarin ten doel gesteld om toe te werken naar energieneutraliteit. Trias energetica is de theoretische benadering hierachter en gaat uit van een drietrapsbenadering: 1: beperk energievraag, 2: gebruik duurzame energie en 3: indien nodig, gebruik fossiele brandstoffen zo efficiënt en schoon mogelijk. Er is een groot urgentiebesef en bereidheid om gezamenlijk met deze enorme opgave aan de slag te gaan. Er moeten belangrijke stappen gezet worden om de doelstelling te realiseren. Om de voortgang van de Klimaatvisie van de Kempen te monitoren, is begin 2020 de stand van zaken inzichtelijk gemaakt. De conclusie uit de resultaten van deze monitor is dat de Kempengemeenten fors achterblijven op de vastgestelde ambitie tot energieneutraliteit. Extra stappen zullen daarom nodig zijn zoals het inzetten van grootschalige zon- en windprojecten.

Ook het afgelopen jaar is intensief samengewerkt met de andere Kempengemeenten. Naast de intensieve samenwerking in de Kempen op het gebied van grootschalige wind- en zonne-energie wordt ook samengewerkt op het gebied van andere energietransitie vraagstukken. Daar waar mogelijk worden zaken samen opgepakt zoals van onder andere het gezamenlijk aanklaarten van de problemen omtrent netcongestie, de Transitievisie Warmte (TVM), de aanpak van de Regeling Reductie Energieverbruik - RRE (een regeling vanuit het Rijk) en de Energieke Regio (gericht op Kempische Bedrijven).

Lokaal

Programmaplan BERgeijkENERGY

In 2018 is het programmaplan duurzaamheid en klimaat BERgeijkENERGY vastgesteld. Het programmaplan BERgeijkENERGY richt zich op energietransitie en hoe Bergeijk invulling gaat geven aan het bereiken van energieneutraliteit. Jaarlijks wordt voor de uitvoering van het programmaplan BERgeijkENERGY in november een nieuw jaarprogramma voorgelegd aan de raad.

BERgeijkENERGY is opgedeeld in 5 thema's: duurzaam gebouwde omgeving, duurzaam werken, duurzame mobiliteit, duurzame gemeente en hernieuwbare energie. Hieronder volgt een opsomming van de activiteiten en resultaten per thema in 2019.

Thema 1: Duurzame Gebouwde omgeving

Dit programma richt zich op de besparing van het energieverbruik bij woningen, publieke en commerciële dienstverlening. De projecten, zoals beschreven in het uitvoeringsprogramma BERgeijkENERGY 2020, die erop gericht zijn om het energieverbruik terug te dringen in de gebouwde omgeving zijn de volgende:

a. Woningen

1. Subsidie duurzame energie 2020-2021, onderdeel duurzame maatregelen isolatie

De Subsidieverordening duurzame energie voor particulieren gemeente Bergeijk stimuleert inwoners om duurzame maatregelen te nemen. In 2019 is de 'Subsidieverordening duurzame energie voor particulieren gemeente Bergeijk 2019-2021' in werking getreden.

In 2020 zijn 156 aanvragen voor isolerende maatregelen in het kader van de subsidieverordening duurzame energie voor particulieren gehonoreerd. Hiermee wordt voor € 438.648 geïnvesteerd. Er is € 64.439 aan subsidie verstrekt, geraamd was € 100.000. De meeste aanvragen hadden betrekking op muurisolatie (72), HR++/triple-glas (53) en de rest voor vloer- en dakisolatie.

In vergelijking met 2019 zien we een lichte toename in het aantal aanvragen van 132 in 2019 aanvragen naar 156 in 2020. Voor de subsidie uitkering betekent dit een toename van €3600,- Dus ondanks de extra inzet van een collectieve inkoopactie is er slechts een lichte toename van isolerende maatregelen merkbaar.

In onderstaande tabel is te zien over het jaar 2020 hoeveel subsidieaanvragen voor duurzame energiebesparing er zijn gehonoreerd, voor welke maatregelen en hoeveel subsidie er vergeven is. Daarnaast wordt ook bijgehouden hoeveel de totale investering bedraagt van subsidieaanvragers voor het nemen van de maatregelen. Hiermee wordt de 'multiplier' berekend, oftewel: hoeveel meer wordt er door huiseigenaren geïnvesteerd ten opzichte van het subsidiebedrag.

svz per 24 feb 2021	Aantal			Subsidiebedrag		Eigen investering		Multiplier (afgeronde maatregelen)
Maatregelen	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	afwijzing- ingetrokken- afgebroken	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	
Muurisolatie	18	54	7	€ 6.854	€ 19.271	€ 34.854	€ 99.971	5
Dakisolatie	4	14	5	€ 3.000	€ 8.949	€ 28.336	€ 89.130	10
Vloerisolatie	4	9	2	€ 1.203	€ 2.963	€ 6.016	€ 15.094	5
HR ++ triple glas	18	35	8	€ 7.868	€ 14.331	€ 56.500	€ 108.747	8
Subtotaal	44	112	22	€ 18.925	€ 45.514	€ 125.706	€ 312.942	

2. Advisering, stimulering en begeleiding van huiseigenaren op het gebied van duurzame energieopwekking en energiebesparing

a. Deelname Duurzame huizenroute

Om huiseigenaren te voorzien van de juiste informatie en ze op weg te helpen met duurzame energieopwekking en energiebesparing neemt Bergeijk deel aan de landelijke duurzame huizenroute in november 2020. Vanzelf heeft deze een ander karakter dan de voorgaande versies. In 2020 werd de duurzame huizenroute digitaal georganiseerd.

b. Vereniging Kempenenergie

Vereniging KempenEnergie zet zich in om inwoners te adviseren en informeren bij de aanpak van duurzame energieopwekking en energiebesparing. Bergeijk steunt dit initiatief. Daarnaast is het in 2020 mogelijk met de middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld middels de Regeling Reductie Energiegebruik om de inzet van Kempenenergie flink te verhogen. Zie paragraaf 6 RRE.

c. Communicatie duurzaamheid vanuit gemeente

Via berichtgeving in de Eykelbergh en social media brengen we informatie over energie en duurzaamheidsthema's. Maandelijks wordt hier onder andere de duurzaamheidstip gepubliceerd. Duurzaamheidspagina website: www.bergeijk.nl/duurzaamheid. In de Nationale Klimaatweek hebben we de Begreenprijs uitgereikt, aandacht besteed aan acties en subsidies die lopen en de actie Banden op Spanning georganiseerd.

3. BeGreen aanmoedigingsprijs

In 2020 zijn 3 duurzame initiatieven beloond met een BErgeijkGREEN aanmoedigingsprijs. De ideeën variëren van

- het werven van deelnemers en uiteindelijke realisatie van het initiatief Herenboeren De Kempen,
- Vervangen van de bestaande verlichting voor Led verlichting in de oude brandweerkazerne in Luyksgestel.
- Het 'Vergroening schoolplein basisschool Sint Willibrordus Riethoven'

4. Transitievisie Warmte / Pilot aardgasvrije wijk

Alle Nederlandse gemeenten hebben de opdracht gekregen een Transitie Visie Warmte (TVW) op te stellen. De Transitievisie Warmte geeft inzicht voor de lange termijn en de mogelijkheden om de gebouwde omgeving in Bergeijk van duurzame warmte te voorzien.

In 2020 zijn we gestart met het opstellen van de Transitie Visie Warmte (TVW), welke eind 2021 afgerond dient te zijn. Het opstellen van een Transitievisie Warmte is een complex proces. In de Startnotitie wordt dit proces omschreven en vastgelegd. De startnotitie is op 28 januari 2021 door de Raad vastgesteld.

Voorafgaand aan deze visie zijn we in 2019 gestart met het inventariseren en oriënteren op de mogelijkheid om met een pilot te starten hoe we een wijk aardgasvrij kunnen krijgen. In deze eerste verkenning participeren ook de woningcorporaties Woningbelang en De Zaligheden.

Na een eerste onderzoek blijkt dat er nauwelijks grootschalige warmtebronnen zijn waarmee de woningen van warmte kunnen worden voorzien. Deze tegenvallende resultaten van het onderzoek worden meegenomen in de Transitievisie Warmte.

5. Pilot Tiny Houses

In de zomer van 2020 zijn de drie Tiny houses aan de Weebosserweg geïnstalleerd. Helaas kon door de corona maatregelen de geplande open dag in het najaar niet doorgaan.

6. Regeling Reductie Energieverbruik

In 2020 zijn we met de middelen verkregen van het Rijk uit de specifieke uitkering Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) aan de slag gegaan om huiseigenaren te helpen energie te besparen. Hiervoor hebben we circa €550.000 beschikbaar. In 2020 is daarvan ruim €154.000 ingezet.

De volgende activiteiten zijn met 'Winst uit je woning' georganiseerd:

- Advies per brief aan alle grondgebonden 6600 koopwoningen
- Promotie en uitgifte waardebonnen energiebesparende middelen, in 2020 hebben een kleine 1000 inwoners hun waardebon verzilverd.
- Advies en tips aan inwoners informatieavonden en webinars
- 177 adviezen aan huis over energiebesparende maatregelen door energieadviseurs Winst uit je woning
- Faciliteren waterzijdig inregelen van CV-systemen bij koopwoningen
- Grootschalige inkoopactie energiebesparende maatregelen en zonnepanelen Winst uit je woning, 315 maal is er een offerte opgevraagd en 54 keer volgde daar een opdracht uit.

De volgende activiteiten zijn met Kempenenergie georganiseerd:

- 80 maal een gratis energieadvies van Vereniging Kempenenergie aan huis door energiegidsen
- Opstellen van 3 energieserviceproducten met het Bergeijkse bedrijfsleven door Vereniging Kempenenergie bedoeld ter advisering van inwoners.
- Oprichting van een fysiek Energieloket in Bergeijk. Vanaf 12 september is deze iedere zaterdagochtend geopend voor inwoners die advies willen bij het verduurzamen van hun woning.

b. Gebouwen en openbare ruimte gemeente

1. Bij de gemeentelijke gebouwen en voorzieningen zijn de energiebesparende maatregelen genomen

Bij publieke gemeentelijke gebouwen is bij TV de Weebosch LED sportverlichting aangebracht en LED armaturen voor Ouderensteunpunt Hoefzicht en sporthal de Koolakkers.

In totaal is tot en met uitvoeringsjaar 2020 54% van de openbare verlichting verled. Er zijn nu 3015 van de 5566 lampen vervangen voor ledverlichting.

Bij sporthal de Koolakkers, RKSv de Weebosch en RKVV Bergeijk zijn de daken volledig gerenoveerd inclusief dakisolatie.

Rietveldklok Bergeijk gelegen in het 'Mien Ruys plantsoentje' is volledig gereviseerd.

Daarnaast is de klok waar mogelijk voorzien van een duurzame oplossing, hierbij valt te denken aan LED-verlichting.

Thema 2: Duurzaam Werken

Het programma Duurzaam Werken richt zich op energie besparen in de sector industrie, energie, afval en Water. En in de sector Landbouw, bosbouw en visserij.

1. Energieke Regio

Energieke Regio De Kempen ondersteunt en stimuleert bedrijven tot energiebesparing en duurzame opwekking. In verband met de corona-crisis en de maatregelen hieromtrent is het voor Energieke Regio

en Rabobank niet mogelijk geweest om de gewenste acties voor 2020 uit te voeren. In 2021 wordt geprobeerd om de activiteiten weer op te starten.

2. Energiebesparing- en informatieplicht

Bedrijven met een verbruik vanaf 50.000kWh elektriciteit of 25.000m³ aardgas per jaar hebben op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer de verplichting om energiebesparende maatregelen te nemen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. Daarnaast hebben zij sinds 1 juli 2019 de plicht tot het melden van deze energiebesparende maatregelen (informatieplicht) - samengevat de Energiebesparing- en informatieplicht.

Informatie- en energiebesparing plichtige bedrijven zijn door ODZOB aangeschreven (216 bedrijven in gemeente Bergeijk) en eventueel telefonisch benaderd. Er is een selectie gemaakt van bedrijven waarbij uit de ingediende rapportage blijkt dat de uitvoering van de energiebesparingsmaatregelen achter blijft. Op basis van een ondersteuningsregeling kan de ODZOB een gedeelte van deze bedrijven in Bergeijk controleren. In 2020 zijn een aantal bedrijven gecontroleerd door de ODZOB en voorzien van een adviesrapport. In geval van overtredingen wordt na circa 6 maanden een hercontrole uitgevoerd om te controleren of verplichte maatregelen in de tussenperiode zijn doorgevoerd.

Thema 3: Duurzame Mobiliteit

1. Beleid elektrisch rijden

Nadat in 2019 beleid is opgesteld dat elektrisch rijden en laden van elektrisch vervoer stimuleert is in 2020 gestart met de uitrol van laadvoorzieningen in de openbare ruimte door marktpartij Allego. In mei 2020 werd er een aanbesteding opgestart door de Provincie Noord-Brabant waaraan de gemeente Bergeijk heeft deelgenomen. De aanbesteding voor publieke laadinfrastructuur in Noord-Brabant en Limburg is aan Vattenfall InCharge gegund. Zij gaan samen met de gemeente grootschalig en proactief laadpalen plaatsen. Samen met hen wordt een plan gemaakt waar de komende jaren de laadpalen geplaatst worden. Naast de proactieve plaatsing van laadpalen, plaatsen zij op verzoek van inwoners en in overleg met de gemeente laadpalen volgens het principe paal volgt auto.

Thema 4: Hernieuwbare energie

Dit programma richt zich op het stimuleren en faciliteren van energieopwekking.

Hierbij kunnen we een onderverdeling maken in de opwekking van duurzame elektriciteit en warmte.

1. Subsidie verordening duurzame energie 2020-2021 onderdeel duurzame energieopwekking

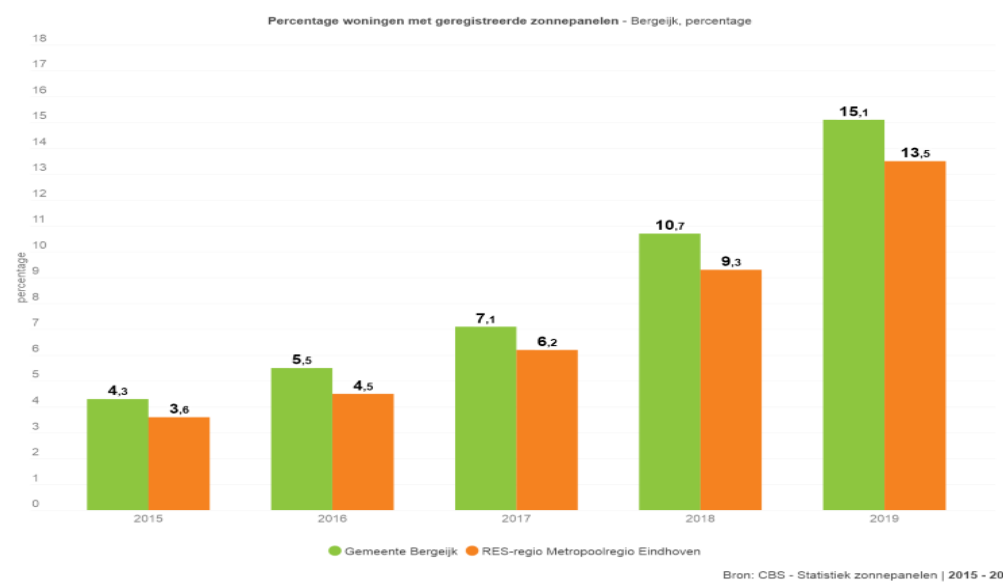
In 2020 is de 'Subsidieverordening duurzame energie voor particulieren gemeente Bergeijk 2019-2021' in werking getreden.

In 2020 zijn 458 aanvragen voor duurzame energieopwekkende maatregelen in het kader van de subsidieverordening duurzame energie voor particulieren gehonoreerd. Hiermee wordt voor ca €3.149.249 miljoen geïnvesteerd. Er is ca € 236.376 aan subsidie verstrekt, geraamd was € 100.000. De meeste aanvragen hadden betrekking op zonnepanelen (441) en de rest was voor warmtepompen en zonneboilers.

In vergelijking met 2019 zien we een toename in het aantal aanvragen van 384 aanvragen (2019) naar 458 in 2020. Financieel gezien is dit een toename van circa €425.509,- in de eigen investeringen in duurzame opwekkende maatregelen. De subsidie uitkering is afgenomen met circa €51.000,-. Dit laatste heeft te maken met het feit dat het bij de energieopwekkende maatregelen vooral gaat om zonnepanelen en we de subsidie in 2020 hebben verlaagd naar maximaal €500,-.

De Subsidieverordening duurzame energie voor particulieren gemeente Bergeijk stimuleert inwoners om duurzame maatregelen te nemen. In onderstaande tabel is te zien over het jaar 2020 hoeveel subsidieaanvragen voor opwekking van duurzame energie er zijn gehonoreerd, voor welke maatregelen en hoeveel subsidie er vergeven is. Daarnaast wordt ook bijgehouden hoeveel de totale investering bedraagt van subsidieaanvragers voor het nemen van de maatregelen. Hiermee wordt de 'multiplier' berekend, oftewel: hoeveel meer wordt er door huiseigenaren geïnvesteerd ten opzichte van het subsidiebedrag.

svz per 24 feb 2021	Aantal			Subsidiebedrag		Eigen investering		
	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	afwijzing- ingetrokken- afgebroken	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	Multiplier (afgeronde maatregelen)
Maatregelen								
Zonnepanelen	117	324	21	€ 58.599	€ 161.886	€ 784.088	€ 2.194.551	14
Warmtepomp	3	13	3	€ 3.000	€ 12.177	€ 46.774	€ 120.264	10
Zonneboiler	1	0		€ 714	€ 0	€ 3.572	€ 0	
Subtotaal	121	337	24	€ 62.313	€ 174.063	€ 834.434	€ 2.314.815	

Bron: <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/Dashboard/Woningen>

2. Kempenenergie: postcoderoos

Inwoners van Bergeijk die geen mogelijkheid hebben om zonnepanelen op hun dak te leggen kunnen deelnemen aan een postcoderoosproject. In de praktijk is het moeilijk om een dak te vinden waar tenminste 250 zonnepanelen op geplaatst kunnen worden. Vaak moet er iets aan de constructie worden aangepast.

Vereniging KempenEnergie is op verzoek van de gemeente aan de slag gegaan met het organiseren van een postcoderoosproject in Bergeijk. Uiteindelijk heeft Vereniging Kempenenergie een geschikt dak gevonden bij autobedrijf Huub Smolders in Westerhoven. Ook deze constructie bleek te licht maar redelijk eenvoudig te versterken. Maart 2020 is deze postcoderoos in productie genomen onder de naam: het Collectief Zonnedak ZonopdeKempen-Braambos. In totaal liggen er 232 panelen op het dak en nemen er 27 participanten deel in deze postcoderoos. Naar verwachting zal dit zonnedak jaarlijks ca. 66.000 kWh gaan produceren.

De Vereniging KempenEnergie gaat door met zoeken naar geschikte daken voor een postcoderoosproject. Op dit moment doet zij onderzoek naar één en mogelijk een tweetal potentiële daken binnen de gemeente Bergeijk als uitbreiding op het bestaande postcoderoosproject.

3. Verduurzamen gemeentelijke gebouwen; duurzame energieopwekking

In het kader van het energieneutraal maken van de gemeentelijke gebouwen wordt naast energiebesparende maatregelen ook gewerkt aan opwek van duurzame energie. Zoals hierboven al gemeld blijkt helaas dat bij een aantal gebouwen vanwege een (te) lichte draagconstructie het onmogelijk is om zonnepanelen op het dak te plaatsen.

Op ontmoetingscentrum de Buitengaander zijn in 2020 106 PV-zonnepanelen geplaatst. Goed voor een jaarlijkse energieproductie van ca. 30.000 kWh. Voor 2021 staan Sportpark de Bergerheide, RKSv de Weebosch en het Aquinohuis op de planning om zonnepanelen te leggen.

4. Grootschalige wind- en zonne-energie De Kempen

De Kempengemeenten werken samen om op basis van de afspraken in het Klimaatakkoord uiteindelijk klimaatneutraliteit na te streven. Om dit te behalen is het nodig om naast energiebesparing en zon-opdak ook grootschalig duurzame energie op te wekken middels twee beproefde methodes, namelijk zonne- en/of windenergie. De Kempengemeenten hebben gezamenlijk beleid opgesteld voor grootschalige zonne- en windenergie, omdat deze vormen van energieopwekking de meeste impact hebben op de omgeving en het landschap.

Het beleid stelt zowel ruimtelijke als sociaal-maatschappelijke randvoorwaarden voor wat betreft het indienen van een projectvoorstel. Het biedt voor inwoners, bedrijven en andere stakeholders duidelijkheid over waar, hoeveel en door wie ontwikkeld kan worden. Het bijbehorende toetsingskader vormt de uitvoeringsstrategie van het beleid. De toetsingskaders zijn opgenomen in de bijlage van het beleid. Met ingang van 1 mei 2020 is het beleid- en toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie voor de gemeente Bergeijk in werking getreden.

Naast de vaststelling van het beleid- en toetsingskader zijn ook de voorkeursgebieden behandeld tijdens de vergadering van de gemeenteraad op 23 april 2020. Met de destijds geldende maatregelen omtrent het corona-virus is daarbij besloten dat het College van B&W de start- en einddatum van openstelling op een nader moment zou bepalen.

Naar aanleiding van de verdere versoepelingen rondom de zomerperiode van 2020 is besloten om het voorkeursgebied Bergeijk Zuid-West open te stellen vanaf 1 september 2020 tot en met 28 februari 2021. Binnen deze periode was het mogelijk om projectvoorstellen in te dienen. Naast de keuze voor het voorkeursgebied is ook ingestemd met het voorstel om het gehele gebied van de gemeente Bergeijk open te stellen voor zonne-energie op Voormalige Agrarische Bedrijfsbebouwing (VAB-locaties), waarbij een zonneveld gerealiseerd wordt binnen het bestaande bouwvlak, op voorwaarde dat op de VAB-locatie de bebouwing dusdanig teruggedrongen wordt, dat deze aansluit bij de nieuwe bestemming. Dit is met ingang van 1 mei 2020 toegestaan.

Coöperatief

Ook is met het beleid getracht om een coöperatieve samenwerking te ondersteunen om te komen tot een projectvoorstel. Een eerste bijeenkomst voor inwoners met specifiek dit doel is georganiseerd op 31 augustus 2020 door 'coöperatie Zuidenwind'. Tijdens deze informatiebijeenkomst is onder andere uitgelegd wat een coöperatie is, hoe deze functioneert en wat deze zou kunnen betekenen voor inwoners van het voorkeursgebied.

Naast de stimulering van de coöperatieve aanpak zijn er ook een aantal commerciële organisaties geïnteresseerd in het beleid/voorkeursgebied. Om een gelijk speelveld te creëren worden ook zij regelmatig te woord gestaan en op weg geholpen met informatie.

Daarnaast is in 2020 ook gestart met de formatie van een deskundigenpanel (zie toetsingskaders van beleid). De sollicitatiegesprekken voor de diverse posities in het panel zijn in 2020 gestart en lopen nog door tot en einde kwartaal 1 van 2021. Dit alles tezamen met de gemeenten Reusel & Oirschot.

Netcongestie

De term netcongestie, de 'opstopping' van het elektriciteitsnetwerk, is erg actueel in de Kempen. Het is sinds eind 2020 niet meer mogelijk voor grotere bedrijven (groter dan een kleinverbruik aansluiting) om een overeenkomst te sluiten met de netbeheerder voor de teruglevering van duurzame energie. Kleinere

initiatieven ondervinden vooralsnog geen hinder van de congestie en kunnen nog aangesloten worden. Onder kleinere initiatieven wordt in algemene zin verstaan; particuliere woningen of kleinere bedrijfsdaken (grootweg maximaal 40-50 panelen).

Onze gemeente valt in het verzorgingsgebied van hoogspanningsstation Hapert. Op dit moment is voor dit station geen transportcapaciteit voor teruglevering van elektriciteit beschikbaar. Ook is congestiemanagement (het beter afstemmen van vraag en aanbod) vanuit de netbeheerder niet langer een haalbare optie. Het is voorlopig voor initiatiefnemers niet mogelijk om een grootverbruik aansluiting aan te vragen met transportcapaciteit voor teruglevering aan het elektriciteitsnet. De verwachting is dat deze ernstige congestie-problematiek in ieder geval de komende 4-7 jaar zal aanhouden. Naast de gesprekken met de netbeheerders (Enexis & TenneT) kijken we daarom ook naar andere mogelijkheden voor het transport (o.a. Waterstof) of opslag (o.a. batterijen) van duurzaam opgewekte energie. We staan hierbij vanuit de Kempengemeenten in contact met o.a. Brainport Development, Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM), maar ook met commerciële organisaties zoals VDL en Scholt Energy.

Resultaat Energieverbruik, CO2 uitstoot en opwekking duurzame energie Bergeijk

Uiteindelijk moeten alle activiteiten leiden tot een verminderd gebruik van fossiele brandstoffen en dus een daling van de CO2 uitstoot. Om de resultaten te laten zien maken we gebruik van de websites:

- landelijke klimaatmonitor; <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/>
- waar staat je gemeente: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/energietransitie>

De gegevens van de klimaatmonitor en waarstaatjegemeente.nl komen van verschillende bronnen en hebben verschillende doorlooptijden totdat zij openbaar gemaakt kunnen worden op deze portal. Om die reden kunnen begin 2021, ten tijde van het opstellen van dit milieujaarverslag, de gegevens getoond worden tot en met 2018, voor sommige tot en met 2019.

De trends in het energiegebruik van Bergeijk worden weergegeven in TJ (Terajoule), een maat voor energie die het mogelijk maakt verschillende energiedragers als aardgas, elektriciteit, warmte en voertuigbrandstoffen bij elkaar op te tellen.

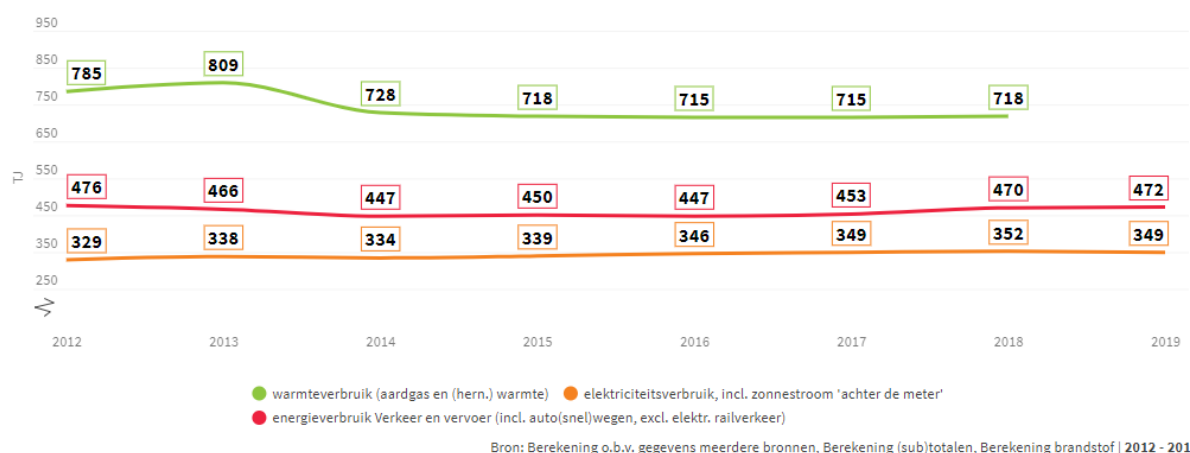
Het totale energieverbruik in Bergeijk in 2018 is 1541 TJ (2017=1513 TJ). Dit cijfer kan afwijken van getallen die in eerder verslagen zijn genoemd. Gedurende het jaar krijgt de Klimaatmonitor bijgestelde gegevens door, vandaar dat hier een afwijkend getal vermeld kan worden in vergelijking met eerdere verslagen. Het totale energieverbruik van 2019 wordt in de loop van 2021 bekend.

Het totale energieverbruik wordt in de klimaatmonitor uitgesplitst in drie vormen:

- Verbruik van elektriciteit (geleverde elektriciteit en zonnestroom 'achter de meter');
- Verbruik van warmte (geleverd aardgas, hernieuwbare warmte en stadswarmte);
- Verbruik in verkeer en vervoer (diverse voertuigbrandstoffen).

De onderstaande grafiek laat zien dat er op alle drie de vormen groei is. In de rapportage van de klimaatmonitor is te lezen dat er vooral veel groei in verbruik is geweest in het wegverkeer. De groei van verbruik van elektriciteit en warmte is toe te rekenen aan de bedrijven (industrie, landbouw). Voor wat betreft de gebouwde omgeving zien we juist in 2018 een afname in het energieverbruik ten opzichte van 2017. De groei in het energieverbruik is dus mogelijk toe te rekenen aan een toename van economische activiteiten.

Totaal bekende energieverbruik, Bergeijk, TJ

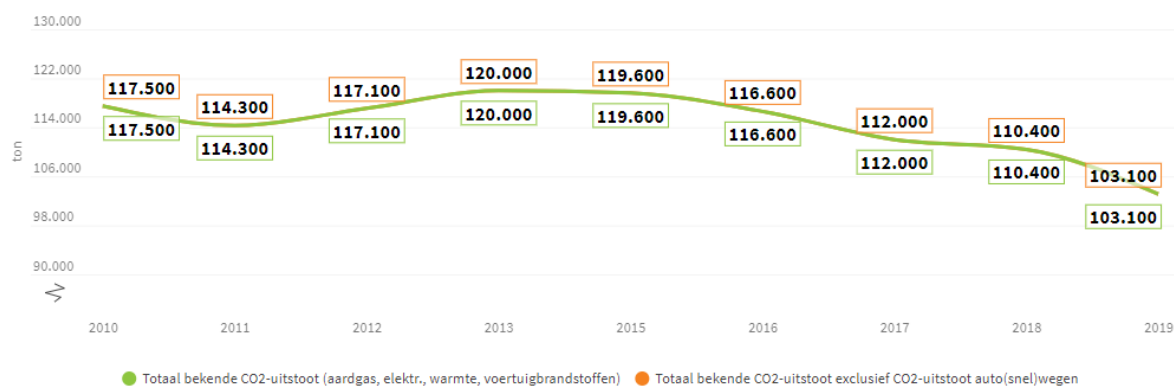
[Bron: Klimaatmonitor](#)

<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/Dashboard/Energiegebruik/Totaal-bekend-energiegebruik--404/>

Totaal bekende CO2 uitstoot, Bergeijk, ton

In de onderstaande tabel zien we dat de uitstoot van CO2 in 2019 verder is gedaald. Deze is t.o.v. 2018 met 7300 ton afgenomen. Het wegverkeer is hier niet in meegenomen. Dit is het resultaat van dat er steeds meer duurzame energie wordt opgewekt en er isolerende maatregelen worden genomen in de gebouwde omgeving.

CO2-uitstoot incl. en excl. auto(snel)wegen - Bergeijk, ton

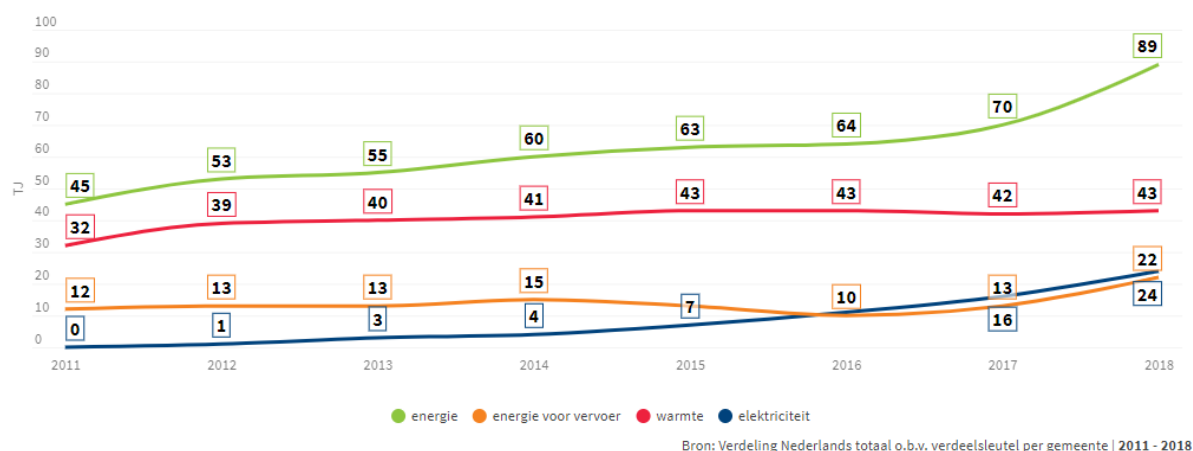

Bron: Berekening CO2 uitstoot 2010-2019 exclusief auto(snel) wegen), Rijkswaterstaat

<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/Dashboard/CO2-Uitstoot/Totaal-bekende-CO2-uitstoot--579/>

Totaal bekende hernieuwbare energie, Bergeijk in TJ

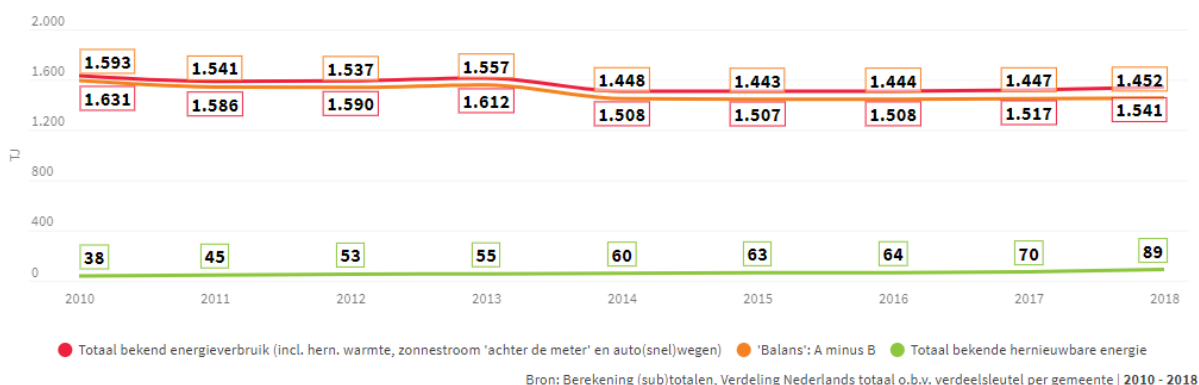
De totale hoeveelheid hernieuwbare energie is onderverdeeld in elektriciteit, warmte en energie voor vervoer. Het totaal hieraan is 89 TJ in 2018. Dat is een stijging van 19 TJ vergeleken met 2017.

Bron: [Klimaatmonitor](#)

<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/hernieuwbare-energie/>

Energieverbruik versus bekende hernieuwbare energie, Bergeijk, TJ

Bron: [Rijkswaterstaat](#)

<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/Dashboard/Energieneutraal/>

Zonnestroom

Het aandeel hernieuwbare elektriciteit is op dit moment al wel bekend voor 2019. Deze is in 2019 gestegen naar 39 TJ. Dit is met name toe te wijzen aan de opwekking van zonnestroom. Wederom een flinke stijging t.o.v. van 2018 (24 TJ).

Klimaatadaptatie

In het Klimaatakkoord van Parijs (2015) erkennen de ondertekenende staten dat er sprake is van schade door klimaatverandering en dat aanpassing daaraan (adaptatie) even belangrijk is als het tegen gaan van klimaatverandering (mitigatie). Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie bevat een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk dat de aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en de gevolgen van overstromingen versnelt en intensificeert. Uiterlijk in 2020 moeten alle overheden ruimtelijke adaptatie in hun beleid verankerd hebben zodat Nederland in 2050 klimaatbestendig en water robuust is ingericht.

Om te komen tot een uitvoeringsprogramma met betrekking tot klimaatadaptatie worden er een aantal stappen genomen. De eerste stap is het uitvoeren van de Klimaatstresstest. Deze is in 2018 uitgevoerd. De resultaten van deze stresstest vormen de basis voor het voeren van lokale klimaatdialogen. Dit is de volgende stap om te komen tot een strategie hoe om te gaan met de gevolgen van de klimaatverandering.

Het plan was dat het voeren van de klimaatdialogen in 2020 zouden plaatsvinden. Echter door de beperkende maatregelen rond het corona virus was dit niet mogelijk. De dialogen zijn daarom verplaatst naar 2021.

2.10 Water en riool

In 2019 is het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024 vastgesteld. Met dit VGRP geven we invulling aan de wettelijke zorgplichten afval-, hemel- en grondwater (de basisopgave) en zorgen we voor een goed functionerend water- en rioleringssysteem. Hierbij dragen we bij aan gemeenschappelijke thema's zoals klimaatadaptatie, duurzaamheid en een gezonde leefomgeving.

3. Conclusie

In dit milieujaarverslag is een overzicht van de activiteiten en resultaten in 2020 gegeven op basis van de thematiek uit de 'Milieuvisie 2020-2029'.

Om invulling te geven aan de doelstellingen uit de milieuvisie is samenwerking met verschillende partners belangrijk. In het milieujaarverslag komt geregeld de samenwerking met o.a. inwoners, verenigingen, ondernemers, Kempengemeenten, MRE-gemeenten, en Provincie ter sprake.

Samen met de Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant (ODZOB) zijn de gemeentelijke bodemkwaliteitskaarten aangevuld met data over PFAS en is grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart weer mogelijk zonder aanvullende onderzoeksinspanning. De ODZOB heeft een belangrijke taak in basistaken van de gemeente, zoals vergunningverlening en handhaving. Ook bij specialistische taken wordt geregeld een beroep gedaan op de ODZOB. Naar aanleiding van nationale wetgeving betreffende de Informatie- en Energiebesparingsplicht heeft de ODZOB een gedeelte van deze bedrijven in Bergeijk gecontroleerd. Daarnaast rapporteert de ODZOB jaarlijks de VTH-taken die zij heeft uitgevoerd voor de gemeente Bergeijk in het jaarverslag VTH gemeente Bergeijk.

Samen met een groot aantal gemeenten uit Zuid-Oost Brabant heeft de gemeente Bergeijk zich in 2020 aangesloten bij het Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit. Op een later te bepalen moment wordt dit Regionaal Meetnet uitgebreid met een module 'Geluid' om met name geluidshinder vanwege inkomend-vertrekkend vliegverkeer van- en naar Eindhoven Airport te meten.

De gevolgen van de Corona maatregelen zijn duidelijk zichtbaar geweest bij de afvalinzameling- en verwerking van afval. Terwijl heel Nederland in een lockdown ging bleef de milieustraat open en ging de afvalinzameling door. De hoeveelheid ingezameld afval steeg. We kunnen 2020 dan ook niet gemakkelijk vergelijken met voorgaande jaren. De stijging in de cijfers van aangeboden afval kunnen we niet interpreteren als zijnde een afwijking van 'de koers'. Dit valt te bezien aan het percentage restafval dat aan huis wordt opgehaald. Dit is zelfs gedaald.

We blijven inzetten op het optimaliseren van de grondstoffen-inname. En dit zal de komende jaren aandacht blijven vragen. Het is een permanente inzet van optimale dienstverlening richting inwoners en het verbeteren van de scheidingspercentages. De pilot 'mobiel scheidingsstation' die we gaan uitvoeren in 2021 is daar een voorbeeld van.

Naast het goed scheiden van afvalstromen zetten we ook in op minder grondstoffen en energiereductie. Vanaf eind 2021 zullen inwoners in Bergeijk bewust moeten aangeven of zij ongeadresseerd reclaimedrukwerk willen ontvangen. Hiermee wordt zinloze papierproductie- en bedrukking voorkomen.

Op het gebied van de afvalinzameling hebben we door samen te werken met de andere Kempengemeenten ook solide langjarige contracten kunnen sluiten voor de afvalinzameling en verwerking. Door voor de duur van 8 jaar een contract met de organisatie Baetsen overeen te komen, zijn ook zij bereid om te investeren in het aanschaffen van duurzamere voertuigen. Iets waar we naast een goede dienstverlening en prijs ook op gestuurd hebben in de aanbesteding.

Samen met de inwoners zorgen we ervoor dat in Bergeijk het zwerfafval wordt opgeruimd. Steeds meer inwoners melden zich als vrijwillig zwerfafval opruimer. We proberen deze zogenaamde 'Zappers' zo goed mogelijk te faciliteren- en ondersteunen.

Om de doelstellingen voor wat betreft de energietransitie te behalen werkten we op regionaal (MRE) niveau samen met de 21 gemeenten aan het 'concept-bod Regionale Energie Strategie'. Deze is in oktober 2020 ingediend bij het Rijk. Uiteindelijk zal dit traject leiden tot een definitieve Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 welke eind 2021 vastgesteld wordt door de 21 gemeenteraden van de MRE.

De samenwerking met de Kempengemeenten heeft in 2020 tevens geleid tot een vastgesteld beleid- en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie. Met ingang van 1 mei 2020 is het beleid- en toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie voor de gemeente Bergeijk in werking getreden.

Vervolgens is het voorkeursgebied, met enige vertraging vanwege de corona-maatregelen, per 1 september 2020 voor de periode van 6 maanden opengesteld voor het indienen van projectvoorstellen vanuit initiatiefnemers.

Steeds duidelijker wordt dat voor de energietransitie in de gebouwde omgeving inwoners van Bergeijk gestimuleerd moeten worden om aan de slag te gaan met het verduurzamen van hun woning. Het is nu nog te vroeg om op de Transitie Visie Warmte vooruit te lopen, maar de contouren tekenen zich reeds af. In Bergeijk zijn relatief weinig warmtebronnen waarmee we een collectief warmtenet zouden kunnen realiseren. We zullen ons dus naar alle waarschijnlijkheid vooral moeten richten op (particuliere) energiebesparing en lokale opwek van duurzame energie per woning. Daarnaast zullen er in de toekomst nieuwe technische mogelijkheden ontstaan die het mogelijk maken om een bijdrage te leveren.

Het aanbieden van een subsidieregeling 'duurzame energie' en het uitgeven van waardebonnen voor kleinschalige energiebesparende maatregelen zijn voorbeelden van stimulerende acties. Van de subsidieregeling is wederom goed gebruik gemaakt. De aanschaf van zonnepanelen had daarin een groot aandeel.

Naast financiële steun is het ook belangrijk om inwoners te informeren en adviseren. Vereniging KempenEnergie neemt daarin een voortrekkersrol. Met behulp van middelen die we vanuit de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) konden aanwenden, heeft Kempenenergie circa 80 gratis energiescans uitgevoerd, een fysiek energieloket gerealiseerd en ook webinars/voorlichtingsavonden georganiseerd.

Daarbij heeft KempenEnergie het Collectief Zonnedak 'ZonopdeKempen-Braambos' in Westerhoven gerealiseerd. In totaal liggen er 232 panelen op het dak en nemen er 27 participanten deel in deze postcode-roos-regeling.

Als gemeente Bergeijk zetten we ook weer stappen in het verduurzamen van onze gemeentelijke gebouwen. Zo is er ledverlichting aangebracht op een aantal sportlocaties en in de Rietveldklok. Daarnaast zijn er op drie plekken dakrenovaties uitgevoerd waarbij tegelijkertijd isolatie is aangebracht. Op ontmoetingscentrum de Buitengaander zijn 106 PV-zonnepanelen geplaatst.

In de tabellen die we via de klimaatmonitor tot onze beschikking hebben zien we dat de uitstoot van CO₂ in 2019 verder is gedaald. Dit is het resultaat van steeds meer hernieuwbare elektriciteit en de energiebesparende maatregelen die worden genomen in de gebouwde omgeving.

Al met al kunnen we dus met gepaste voorzichtigheid concluderen dat onze acties haar vruchten afwerpen. Helaas moeten we ook constateren dat onze doelstelling om energieneutraliteit na te streven nog lang niet bereikt is en dat we dus aan de slag moeten met grootschaligere initiatieven om deze doelstelling daadwerkelijk te kunnen realiseren. Dit zal de komende jaren onze focus hebben en we blijven samen ambitieus!